

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం
॥ చతుర్థస్కంధే షడ్వింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ చతుర్థస్కంధే షడ్వింశోఽధ్యాయః ॥

నారద ఉవాచ

స ఏకదా మహేష్వాసో రథం పంచాశ్వమాశుగం ।

ద్వీషం ద్విచక్రమేకాక్షం త్రివేణుం పంచబంధురం ॥ 1 ॥

ఏకరశ్మ్యేకదమనమేకనీడం ద్వికూబరం ।

పంచప్రహరణం సప్తవరూఢం పంచవిక్రమం ॥ 2 ॥

హైమోపస్కరమారుహ్య స్వర్ణవర్మాక్షయేషుధిః ।

ఏకాదశచమూనాథః పంచప్రస్థమగాద్వనం ॥ 3 ॥

చచార మృగయాం తత్ర దృప్త ఆత్తేషుకార్ముకః ।

విహాయ జాయామతదర్థాం మృగవ్యసనలాలసః ॥ 4 ॥

ఆసురీం వృత్తిమాశ్రిత్య ఘోరాత్మా నిరనుగ్రహః ।

న్యహనన్నిశితైర్బాణైర్వనేషు వనగోచరాన్ ॥ 5 ॥

తీర్థేషు ప్రతిదృష్టేషు రాజా మేధ్యాన్ పశూన్ వనే ।

యావదర్థమలం లుభో హన్యాదితి నియమ్యతే ॥ 6 ॥

య ఏవం కర్మ నియతం విద్వాన్ కుర్వీత మానవః ।

కర్మణా తేన రాజేంద్ర జ్ఞానేన న స లిప్యతే ॥ 7 ॥

అన్యథా కర్మ కుర్వాణో మానారూఢో నిబధ్యతే |
గుణప్రవాహపతితో నష్టప్రజ్ఞో వ్రజత్యధః || 8 ||

తత్ర నిర్భిన్నగాత్రాణాం చిత్రవాజైః శిలీముఖైః |
విప్లవోఽభూద్దుఃఖితానాం దుఃసహః కరుణాత్మనాం || 9 ||

శశాన్ వరాహాన్ మహిషాన్ గవయాన్ రురుశల్యకాన్ |
మేధ్యానన్యాంశ్చ వివిధాన్ వినిఘ్నన్ శ్రమమధ్యగాత్ || 10 ||

తతః క్షుత్తృట్పురిశ్రాంతో నివృత్తో గృహమేయివాన్ |
కృతస్నానోచితాహారః సంవివేశ గతక్లమః || 11 ||

ఆత్మానమర్హయాంచక్రే ధూపాలేపస్తగాదిభిః |
సాధ్వలంకృతసర్వాంగో మహిష్యామాదధే మనః || 12 ||

తృప్తో హృష్టః సుదృఢశ్చ కందర్పాకృష్టమానసః |
న వ్యచష్ట వరారోహం గృహిణీం గృహమేధినీం || 13 ||

అంతఃపురస్త్రియోఽపృచ్ఛద్విమనా ఇవ వేదిషత్ |
అపి వః కుశలం రామాః సేశ్వరీణాం యథా పురా || 14 ||

న తథైతర్హి రోచంతే గృహేషు గృహసంపదః |
యది న స్యాద్ గృహే మాతా పత్నీ వా పతిదేవతా |
వ్యంగే రథ ఇవ ప్రాజ్ఞః కో నామాసీత దీనవత్ || 15 ||

క్వ వర్తతే సా లలనా మజ్జంతం వ్యసనార్ణవే |
యా మాముద్ధరతే ప్రజ్ఞాం దీపయంతీ పదే పదే || 16 ||

రామా ఊచుః
నరనాథ న జానీమస్త్యత్ప్రియా యద్వ్యవస్యతి |
భూతలే నిరవస్థారే శయానాం పశ్య శత్రుహన్ || 17 ||

నారద ఉవాచ

పురంజనః స్వమహిషీం నిరీక్ష్యావధుతాం భువి |
తత్సంగోన్మథితజ్ఞానో వైక్లవ్యం పరమం యయౌ || 18 ||

సాంత్యయన్ శ్లక్ష్యాయా వాచా హృదయేన విదూయతా |
ప్రేయస్యాః స్నేహసంరంభలింగమాత్మని నాభ్యగాత్ || 19 ||

అనునిన్యేఽథ శనకైర్వీరోఽనునయకోవిదః |
పస్పర్శ పాదయుగలమాహ చోత్సంగలాలితాం || 20 ||

పురంజన ఉవాచ

నూనం త్వకృతపుణ్యాస్తే భృత్యా యేష్విశ్వరాః శుభే |
కృతాగస్సాత్మసాత్కృత్వా శిక్షాదండం న యుంజతే || 21 ||

పరమోఽనుగ్రహో దండో భృత్యేషు ప్రభుణార్పితః |
బాలో న వేద తత్తన్వి బంధుకృత్యమమర్షణః || 22 ||

సా త్వం ముఖం సుదతి సుభ్రష్టునురాగభార -

వ్రీడావిలంబవిలసద్ధసితావలోకం |

నీలాలకాలిభిరుపస్కృతమున్నసం నః

స్వానాం ప్రదర్శయ మనస్విని వల్లవాక్యం || 23 ||

తస్మిందధే దమమహం తవ వీరపత్ని

యోఽన్యత్ర భూసురకులాత్కృతకిల్బిషస్తం |

పశ్యే న వీతభయమున్ముదితం త్రిలోక్యా -

మన్యత్ర వై మురరిపోరితరత్ర దాసాత్ || 24 ||

వక్త్రం న తే వితిలకం మలినం విహర్షం

సంరంభభీమమవిమృష్టమపేతరాగం |

పశ్యే స్తనావపి శుచోపహతౌ సుజాతౌ
బింబాధరం విగతకుంకుమపంకరాగం || 25 ||

తన్నే ప్రసీద సుహృదః కృతకిల్బిషస్య
స్వైరం గతస్య మృగయాం వ్యసనాతురస్య |
కా దేవరం వశగతం కుసుమాస్తవేగ -
విస్తస్తపౌంస్సముశతీ న భజేత కృత్యే || 26 ||

|| ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
చతుర్థస్కంధే పురంజనోపాఖ్యానే షడ్వింశోఽధ్యాయః ||